

Synpunkter på utkastet till Nationell biblioteksstrategi

Jag fick under sensommaren i uppdrag att för Perstorps biblioteks räkning fördjupa mig i utkastet till Nationell biblioteksstrategi. I samband med detta har jag också tagit del av Svensk biblioteksförnings, Regionbibliotek Skåne och Helsingborgs biblioteks synpunkter, och jag deltog också i dialogkonferensen på Hässleholms kulturhus den 4 oktober i år.

Perstorps bibliotek är Skånes minsta bibliotek i Skånes minsta kommun (ca 7000 invånare). Som alla bibliotek berörs vi av vad som sker ute i samhället. Eftersom vi lever i en tid som ofta känns turbulent och osäker, är det extra viktigt och bra att man arbetar med en Nationell biblioteksstrategi för att alla vi olika men ändå lika bibliotek ska få ett stöd i många av de frågor som berör våra verksamheter, och det är bra att vi kan vara med och kommentera och påverka det dokument som sen ska stå till grund för framtida strategier.

Alla punkterna i utkastet känns viktiga, men jag har valt några som jag känner berör det lilla biblioteket speciellt.

Förankringen i det lokala - och vikten av samarbeten

På dialogmötet, framkom det tydligt att det känns viktigt med ett "nerifrån och upp" perspektiv i den nationella biblioteksstrategin. Många punkter i utkastet talar för en större centralisering, KBs utökade roll mm. Vi tänker att det ändå är viktigt att mycket av verksamheten ändå börjar i det lokala, men att man jobbar aktivt med samarbetspartners - i vårt fall övriga bibliotek i samarbetet Familjen Helsingborg som vi ingår i, övriga skånska bibliotek och inte minst, vårt regionbibliotek. Bibliotek har ju länge haft samarbeten med skolor, dagis, vårdinstitutioner osv, och dessa kan och bör i framtiden utökas till aktörer som vi kanske idag inte har så många samarbeten med. Vår verksamhet utgår från vår lokala biblioteksplan, som i sin tur tar avstamp i biblioteksplanerna i Familjen Helsingborg, den regionala biblioteksplanen med flera dokument. Den support vi får via våra samarbeten inom bla Familjen Helsingborg och inte minst regionbiblioteket är oersättlig, inte minst vad gäller fortbildning och utbildningsinsatser, och detta kommer att vara ännu viktigare i framtiden. Regionbiblioteket är viktigt för oss, vi har nära samarbeten med dem, och att flytta deras uppgifter till en nationell nivå vore olyckligt för alla parter.

Demokratifrågan & Tillgängligheten & Trygghet och säkerhet

Användarnas behov i centrum - en fråga om demokrati och tillgänglighet. Dessa frågor hänger ihop, alla ska ha samma tillgång till information, litteratur, e-medier etc oavsett storlek på bibliotek eller orten man på, eller var i landet. Det lilla biblioteket har i stort samma uppdrag som de riktigt stora biblioteken, men arbetet ska utföras på mindre yta och med färre personal och oftast med en lägre budget. Meröppet hjälper, men bara delvis. Lokalerna blir mer och mer viktiga - hur får man till allt från tysta läsrum till ett glatt och inbjudande "offentligt vardagsrum" i samma lokaler, om man som vi bara har två våningsplan där vi dessutom måste stänga av ett plan på eftermiddagar och kvällar pga bråk och förstörelse? Här kommer även frågan om säkerhet och trygghet in för både de som besöker och de som arbetar på biblioteket. Att känna sig trygg i bibliotekslokalerna måste vara ett absolut måste. Nolltolerans mot våld och hot!

Digitaliseringen

Digitaliseringsfrågan i dess olika former - tillgång till e-böcker som komplement till fysiska böcker, tillgång till databaser, men också hur man hanterar rent praktiska frågor kring det digitala. Personalen får ofta frågor som de inte kan besvara eftersom frågorna är breda och handlar oftast om hur man rent praktisk tar fram kopior ur en mobiltelefon, om man kan hjälpa att ta fram sidor från någons bankkonto eller göra om filer till en PDF, *inte* sök- eller källkritiska frågor som det antyds i utkastet. Behovet av mer utbildning inom datatekniska områden är stort. Jag är själv med i den av Region biblioteket tillsatta gruppen för *Digitalt först* och det ska bli mycket intressant att se vad resultatet av det blir.

Personalens roll

Utan personalen blir det inte mycket bibliotek. Bibliotekspersonal har alltid gått i bräschen för nya tankar och idéer, och i dessa tider av stora samhälleliga förändringar blir vår roll - eller roller - ännu viktigare att diskutera och reda ut. Vem är vi och vad ska vi göra? Ska vi göra allt? Var går gränserna för vad som kan kallas "biblioteksarbete"? Vilka är våra juridiska befogenheter? Hur man än tänker måste vårt arbete hänga ihop med användarnas behov, en blandning av hjälp till kunden och samtidigt ha kunskap om samlingarna, ha informationskompetens osv. Egentligen är det samma som det alltid har varit, men det känns som om yrket spretar mer nu, och att det är svårare att veta vad som behövs och om det som *förväntas av oss* faktiskt är det vi ska göra!

Biblioteken & Juridiken

Det verkar som alla bibliotek, oavsett typ eller storlek brottas med de juridiska frågorna som uppstår i olika sammanhang. Därför vore det säkert en stor hjälp om man utreder var behoven finns, och utifrån svaren jobba vidare med förslag på lösningar till juridisk hjälp när så behövs. Detta känns som en nationell fråga.

Projekt?

Projekt kan vara bra, men många gånger tar det mer tid och energi att starta upp, jobba med och så plötsligt är det slut och ingen har möjlighet och/eller pengar att fortsätta jobba med det. Det är inte bra med kortsiktiga lösningar på bra idéer som borde få vara en del av den etablerade verksamheten.

Pliktleveranserna

En god tanke som tyvärr mest skapat mycket extra jobb med hanteringen av alla dessa böcker. Vi köper per år lika många böcker som vi får, och det finns helt enkelt inte plats för alla. Man kanske borde tänka om och använda pengarna på bättre sätt?

Framtidsvision

Vi befinner oss i en omvälvande tid där mycket händer på många plan i samhället, och mycket känns osäkert. Biblioteken är en aktiv del av samhället och samhället återspeglas i det som händer på biblioteken. Det känns viktigt att vår Nationella biblioteksstrategi har en vision för var man tänker sig att biblioteken ska vara och hur de ska synas om 20-25 år.

Skrivet i Perstorp den 31 oktober 2018

Marie Peterson Sjövik

Bibliotekarie

Annica Sankilampi

Kultur- & bibliotekschef